

O skušnjah celičnega izrejevanja svilnega semena.

V Roveredu v Laških Tirolih je bil od 16. do 19. septembra shod svilorejcev, katerih se je iz različnih dežel in narodov zbralo okoli 300; iz Kranjskega je bil pričujoč gosp. Jož. Pohlín, tajnik Metliške svilorejske družbe.

Iz poročila, ki nam ga je podal, izvemo, da celična sviloreja, o kateri so „Novice“ že večkrat govorile „pro“ in „contra“, je bila soglasno kot edin pomoček priznana proti znani kužni bolezni svilnih črvičev. Vsi pričujoči so si v roke segli delati na to, da vsi svilorejci se poprimejo te izreje, po kateri je le mogoče odstraniti hudo bolezen, koja je v mnogih deželah že toliko škode naredila. Kako močno je razširjena celična izreja na Laškem pa tudi v južnih Tirolih, vidi se iz tega, da sama družba kmetijska v Tridentu je pri tej priči nekemu trgovskemu agentu, ki je bil tudi v tej skupščini, za prihodnje leto naročila 500 snopičev tula, ki se potrebuje pri celičnem gréniranju. Prof. Haberlandtu pa so skušeni Lombarški svilorejci čestitali, da njegova vodila o celičnem izrejevanju so najboljša. Bila je v tej skupščini tudi izvoljena komisija izvedencev, ki bodo skusili časniki na noge spraviti, kateri se bode pečal s svilorejstvom in bode posebno to nalogo imel, da pride celična izreja do veljave po vsem svetu.

Národno - gospodarske stvari.

Pravila hranilnice.

(Dalje.)

Hranilnične bukvice.

§. 16. Denar se vlaga na določeno imé, ki ga vložnik pové. Na vsako prvo vložbo dobi vložnik hranilnične bukvice za ceno, koja se določuje od ravnateljstva, te bukvice so koleka proste. Te bukvice se dajejo po številki, koja pride na vrsto, in zapopadejo imé, ki ga je vložnik povedal in zaznam zvezka in pôle bukev, v katerih so zapisani kapitali vdeležnikov vse vložbe, obrestni pripiski in izplačila z dnevom in tekočo številko vred.

Vsakterim hranilničnim bukvicam so tudi pridjana pravila zavoda in tablica za izrajtovanje obresti, iz ktere se vidi, koliko da prinaša vsaka vložba naloženega najmanjšega zneska od 1 gold. do 100 gold. vsako leto v prihodnjih 20 letih, kedar se doštevajo obresti in tudi obresti od obresti.

(Za majhno vložbo, od ktere se od začetka ne dajejo obresti, ali za vložbo sicer neznatno, se izroči na zahtevanje stranke, da se privarjejo stroški za vložne bukvice, samo en list, ki pa mora imeti gori imenovane podpise; v ta vložni list se pa tudi zapiše vsaka dalja vložba, vsak prirastek obresti, kakor tudi vsako izplačevanje vložnega kapitala ali obresti.)

§. 17. Za vsako vložbo se v glavnih bukvah, ktere obstojé za hranilnične vdeležnike, začne posebna pôla, in na njej se zarajtuje vložba in obresti, ktere na njo pridejo, kakor tudi zneski, ki so se od zavoda izplačali.

§. 18. Vsaka vložba se mora od stranke potrditi na posebnem listu, ki služi denarnici kot nasprotni list, kakor tudi vsak vzetek kapitala ali obresti, tako isto na posebnem listu. Kedar se pa izplača vesoljni vložni kapital z obrestmi vred, se morajo pa tudi vložne bukvice (ali vložni list), ki so previdene z izplačno potrdbo od stranke, denarnici nazaj dati.

§. 19. Vsak, kdor prinese hranilnične bukvice (ali

vložni list) in pride po vložbo ali obresti, veljá kot njih lastnik ali kot njih opravičen pooblaščenec, ako izplačevanja ne zavira v §§. 22. in 23. omenjeni preklic (amortizacija), sodniška prepoved ali začasni zapis v smislu §. 21., in ako ni lastnik, ki je v bukvah zapisan, v njih zaznamoval in podpisal pridržek, da se vložba sme le njemu samemu ali njegovemu prepustniku (cesijonarju) ali pooblaščenцу izplačati; za ta pridržek mora biti v vsakih hranilničnih bukvah (in vložnem listu) odprta posebna rubrika (predelek).

§. 20. Če se hranilnične bukvice (vložni listi), ktere imajo ta pridržek lastnika, da se sme denar le njemu samemu izplačevati, cedirajo (prepusté) ali prodajo, moratisti, ki na take bukvice (vložne liste) izplačevanje tirja, skazati svoje obsestvo.

Če se prepusté (cedirajo) take bukvice (in listi), ali če se kdo pooblasti vzdigniti ves denar, na ktere se bukvice (in listi) glasijo, ali vzdigniti samo delni znesek tega denarja, ki se je prepustil, ali ki se ima vzdigniti, se mora ta cesija in to pooblastilo zapisati v hranilničnih bukvah (in vložnih listih) in podpisati od prvotnega vložnika in od tistega, kteremu so se bukvice (list) prepustile, in tudi od dveh prič.

Ravno tako naj se postopa, če se je odreklo pridržka.

§. 21. Ako se hranilnične bukvice zgubé, je dotični stranki prosto dano, to naznaniti hranilnici in na tanko povedati število pôle, svoje imé in stan, kar se tam zapiše, kakor je potrebno. To zapisovanje ima to moč, da hranilnica na take bukvice (ali list) ne izplačuje ne kapitala, ne obresti temu, ki ne more na tanko dokazati, da so bukvice njegove. To zapisovanje pa veljá le za štirinajst dni; v tem času pa stranka lahko svoje pravice po dotični varstveni ali kazenski oblasti ali po dotičnem civilnem sodniku zavaruje, drugače se pa po preteku omenjenega časa od hranilnice izbriše to zapisovanje (zaznamovanje).

§. 22. Kedar se hranilnične bukvice (ali vložni listi) zgubé, tedaj se preklicajo (amortizirajo) na način, kakor je predpisan za privatna pisma; vendar se za to postavi ediktalni obrok šestih mesecev.

§. 23. Da se dobí sodniški preklic, se dá stranki na njeno prošnjo od hranilnice izpisek iz bukev za kapitale vdeležnikov, in kedar stranka prinese sodniški preklični razsodek, ki je že pravno moč dobil, se jej izroči duplikat (dvojniki) zgubljenih hranilničnih bukvic (ali vložnega lista) proti prejemnemu listu, kar se v gori imenovanih bukvah zapisati mora.

Hranilnične vložbe se zastarajo.

Kar se tiče zastaranja hranilničnih vložeb, veljajo splošne postavne določbe.

Obrok za zastaranja vložeb se šteje od tistega časa, v kterem je kdo zadnjikrat kaj vložil ali kaj izplačila dobil ali se mu je v bukvice (vložni list) od hranilnice kaj obresti pripisalo, ter je postavljen ta obrok na 40 let.

Zastarane tirjatve zapadejo hranilnični zalogi.

(Dalje prihodnjič.)

Šolske stvari.

Plača učiteljev od dvojne strani ogledana.

Dandanes se pogostoma razpravlja vprašanje: ali so naši učitelji zares tako slabo plačani? Naj tudi jaz povem, kar vem; če se motim, naj se mi popravi.

Kar je učiteljev na bolj novih šolah in pri malih farah, ti zares imajo pičle prihodke in res je živa po-